

یادداشت علمی

گزارش مگس پارازیتوئید (*Exorista grandis* (Dip.: Tachinidae)

از ایران

یعقوب فتحی پور^۱، یونس کریم پور^۱، علی اصغر طالبی^۱، سعید محرمی پور^۱ و هانس پیتر تشورزنیگ^۲

در جزایان مطالعه بیواکولوژی لاروهای شب‌پره *Hyles euphorbia* (L.) (Lep.: Sphingidae) روی غلغله‌های هرز فریون طی بهار ۱۳۸۱ در استان آذربایجان غربی (غرب دریاچه ارومیه)، یکی گونه مگس پارازیتوئید متعلق به خانواده Tachinidae جمع‌آوری و پس از ارسال به موزه تاریخ طبیعی کشور آلمان توسط دکتر Hans-Peter Tshorsnig به عنوان *Exorista grandis* Zetterstedt شناسایی شد. این مگس، سنین مختلف لاروی شب‌پره *H. euphorbia* را پارازیت کرده و لاروهای مگس پس از کامل شدن، بدن میزبان را ترک و در داخل خاک به شفیره تبدیل می‌شوند. این حشره در شرایط آب و هوایی استان آذربایجان غربی به صورت شفیره زمستان‌گذرانی می‌کند و در اوایل خرداد حشرات کامل ظاهر می‌شوند. طول بدن در این حشره $1/12 \pm 0/13$ سانتی‌متر، بدن ماده‌ها سیاه رنگ، قفس سینه در نرها دارای نواحی قهوه‌ای تیره، بال‌ها در نرها دارای لکه‌های تیره رنگ. این حشره دارای ۷ عدد موی پیشانی، ۲ عدد موی Proclinate orbital و ۲ عدد موی Reclinate orbital می‌باشد.

این پارازیتوئید در مناطق مختلف دنیا به ویژه اروپا انتشار داشته و به عنوان پارازیتوئید گونه‌هایی از بال‌پولکداران خانواده Papilionidae, Limantridae, Pieridae, Saturnidae گزارش شده است. این گونه برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود.

۱- گروه حشره‌شناسی کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، تهران ص پ ۳۳۶-۱۴۱۱۵

۲- موزه تاریخ طبیعی آلمان

این یادداشت علمی در تاریخ ۸۲/۹/۱۰ دریافت و چاپ آن در تاریخ ۸۳/۱۰/۱ به تصویب نهایی رسید. *

Scientific Note

**First Report of Parasitoids Fly, *Exorista grandis*
(Dip.: Tachinidae) from Iran**

Y. Fathipour¹, Y. Karimpour¹, A.A. Talebi¹, S. Moharramipour¹ and H. P. Tshorsnig³

In the course of bioecological study of *Hyles euphorbiae* (L.) (Lep.: Sphingidae) on *Euphorbia* spp. weeds in spring of 2002 in west Azarbaijan province (northwest of Iran), a tachnid parasitoid was collected and identified as *Exorista grandis* Zetterstedt by Dr. Hans- Peter Tshorsnig of Natural History Museum of Germany. This species parasitizes several larval instars of *H. euphorbiae*. The last instar larvae of the parasitoid leave host body and develop to pupae under surface soil.

This species overwintered as pupa in west Azarbaijan conditions and adult insects emerged in late May. Body length of this tachinis fly 1.12 ± 0.13 cm, body in female black and thorax in males with dark brown bands, wings in males with black spots. The number of frontal, Proclinate orbital and reclinate orbital setae are 7, 2 and 2, respectively.

E. grandis has been reported from various parts the world especially European countries as a parasitoid of several lepidopteran species of Saturniidae, Pieridae, Limantridae and Papilionidae families. This species is a new report from Iran.

1- Departement of Entomology, College of Agriculture, Tarbiat Modarres University, P. O. Box 14115-336, Tehran, Iran.

2- Natural History Museum, Germany.